

СИЛАБУС КУРСУ
ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 27 «Транспорт»
Спеціальність – 274 «Автомобільний транспорт»
Освітньо-професійна програма – «Автомобільний транспорт»

Рік навчання: I
Семестр: 1

Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

КЕРІВНИКИ КУРСУ:

ПП:

доктор політичних наук, професор

ЛАЗАРОВИЧ Микола Васильович

Контактна інформація: m.lazarovych@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Важливість вивчення дисципліни «Історія та культура України» зумовлена необхідністю поглиблення і збагачення знань студентів, здобутих у середній школі, про минувшину українського народу, його державність, культуру, видатних особистостей, внесок у розвиток світової цивілізації; піднесення національної самосвідомості майбутніх спеціалістів, виховання у них патріотичних і морально-етичних переконань, відчуття причетності до тисячолітньої історії та культури України; формування навиків наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку; навчання практичних навичок роботи з історичними джерелами й науковою літературою; вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії та культури у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Формування державотворчих та культурних традицій на території України (від первісної доби до VIII століття)	Аналізувати становлення людського суспільства на території України. Визначити значення Трипільської культури в українській історії. З'ясувати, які зі східнослов'янських племен стали основою для формування українського етносу.	тести питання
2 / 1	2. Давньоукраїнська держава Русь (IX – перша половина XIII ст.)	Простежити основні тенденції формування та розвитку Київської Русі як держави українського народу. Усвідомити цінності культури княжої доби, вплив християнства на суспільні відносини. Вияснити причини і наслідки занепаду Русі.	тести питання

2 / 1	3. Галицько-Волинське королівство (XIII – перша половина XIV ст.)	Визначити головні етапи історії Галицько-Волинського королівства та його історичне значення. Охарактеризувати культурний розвиток королівства в контексті традицій княжої Русі та культури Західної Європи.	тести питання
2 / 2	4. Україна в литовсько-польському контексті: від згасання державності до вільної козацької республіки Запорізька Січ (друга половина XIV – середина XVII ст.)	З'ясувати особливість та основні етапи утворення і функціонування Литовсько-Руської державності. Оцінити політику Польщі щодо населення українських земель після занепаду Галицько-Волинської держави. Розкрити значення діяльності братств. Усвідомити специфіку ренесансу в українській культурі. Розуміти роль козацтва в історії та культурі України.	тести питання
2 / 1	5. Українські національно-визвольні змагання під проводом гетьмана Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.)	Проаналізувати причини Української національної революції, її характер та рушійні сили. Усвідомити роль Б. Хмельницького. Охарактеризувати наслідки входження України під протекторат Московської держави.	тести питання
2 / -	6. Українська держава на завершальному етапі національної революції (1657–1686 рр.)	Розкрити сутність періоду Руїни, його причини та наслідки для України. Проаналізувати причини розриву гетьманом І. Виговським відносин із Московією.	тести питання
2 / 1	7. Україна в умовах підмосковської автономної державності та польського наступу (остання третина XVII – друга половина XVIII ст.)	Розуміти роль інституту гетьманства, внесок І. Мазепи в зміцнення авторитету державної влади. Аналізувати феномен української культури в контексті європейської культурної традиції. Усвідомити специфіку стилю бароко на українських землях. З'ясувати мету, засоби й механізми політики Московії, спрямованої на ліквідацію автономного устрою України. Визначити причини невдачі українсько-шведського союзу проти Московської держави.	тести питання
2 / 1	8. Суспільно-політичне та національно-культурне становище українців під владою Російської імперії (наприкінці XVIII – на початку XX ст.)	Проаналізувати політику російського царизму на українських землях в XIX – на початку XX ст. З'ясувати основні етапи та особливості національно-культурного відродження України окресленого періоду, усвідомити його вплив на формування національної свідомості українців.	тести питання

2 / 1	9. Національний та культурно-освітній рух на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини (кінець XVIII – початок XX ст.)	Окреслити особливості соціально-економічного, політичного та культурного становища західноукраїнських земель у XIX – на початку XX ст. Простежити причини переміщення центру національно-визвольного та культурно-просвітнього руху з Наддніпрянської до Західної України.	тести питання
2 / 2	10. Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр.	Визначити передумови та здобутки національно-культурного відродження України на початку XX ст. Проаналізувати причини і наслідки втрати української державності.	тести питання
2 / -	11. Радянська державність та культура України в контексті тоталітарної системи СРСР (1921–1939 рр.)	З'ясувати причини й наслідки входу України до складу СРСР. Визначити особливості та суперечливість політики українізації та її вплив на становище української культури. Розуміти специфіку українського культурного ренесансу.	тести питання
2 / -	12. Радикалізація національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 20–30-ті роки XX ст.	Порівняти статус і становище населення західноукраїнських земель і Радянської України в міжвоєнний період. Прослідкувати основні ідеологічні напрями суспільно-політичної думки в Західній Україні.	тести питання
2 / -	13. Українське питання під час Другої світової війни та післявоєнної відбудови (1939 – початок 1950-х рр.)	Визначити суперечливість і трагізм процесів «радянзації» в Західній Україні. Простежити особливості й основні етапи німецько-радянської війни на українських землях та їх вплив на становище місцевого населення.	тести питання
2 / -	14. Україна в умовах спротиву комуністичному тоталітаризмові та його краху (середина 1950-х – 1991 р.)	З'ясувати природу суперечливості процесів суспільно-політичного, культурного і духовного життя України в другій половині XX ст. Охарактеризувати передумови проголошення незалежності України.	тести питання
4 / 2	15. Становлення Української незалежної держави та особливості формування сучасної культури	Проаналізувати основні проблеми України на шляху державного будівництва. Визначити причини, етапи й особливості українських революцій та російської агресії початку XXI ст. Проаналізувати особливості сучасної української культури. Усвідомити вплив глобалізації на ідентичність українців.	тести питання

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Грицак Я. Нарис історії України : Формування модерної нації XIX–XX століття. К., 2019.
2. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Донецьк, 2006.
3. Енциклопедія історії України: Україна – Українці: Кн. 1 / редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.) та ін. ; НАН України. Інститут історії України. К., 2018.
4. Енциклопедія історії України: Україна – Українці: Кн. 2 / відп. ред. В. Смолій. К., 2019.
5. Історія та культура України : навчально-методичний комплекс дисципліни / укладачі: Білик Н., Боднарчук Ю., Лазарович М. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/nmkd/4796-istoriia-ta-kultura-ukrainy>
6. Історія української культури : у 5 т. / за ред. Б. Патона. К., 2001–2012.
7. Історія української культури : навчальний посібник / Гомотюк О., Білик Н., ін. Тернопіль, 2014.
8. Конституція України. К., 2020.
9. Лазарович М. «Душу й тіло ми положим за нашу свободу»: Україна в боротьбі проти збройної агресії Російської Федерації (2014–2020 роки) : монографія. К., 2020.
10. Лазарович М. Ілюстрована історія України : короткий курс лекцій. Тернопіль, 2018.
11. Лазарович М. Російсько-українська війна (2014-2017 рр.): короткий нарис. 2017.
12. Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Історія та культура України» / укладач : Н. І. Білик. Тернопіль, 2020.
13. Плохій С. Брама Європи. Харків, 2021.
14. Попович М. Нарис історії культури України. К., 2001.
15. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, ін. К., 2007.
16. Magosci P. R. History of Ukraine. Toronto, 1996.
17. Paliy O. A history of Ukraine. A short course. К., 2021.
18. Plokhy S. The Cossack Myth. History and Nationhood in the Age of Empires. Cambridge University Press, 2012.
19. Plokhy S. The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York, 2015.
20. Soroka Yu. 100 Key Events in Ukrainian History. Kharkiv, 2020.
21. Subtelny O. Ukraine: A History. 4th ed. Toronto, 2009.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладають модулі з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи перевіряють на наявність плагіату і допускають до захисту з коректними текстовими запозиченнями – не більше 20%. Списувати під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
<i>Заліковий модуль 1. Усне опитування – макс. 40 балів. Модульна контрольна робота / тестування – макс. 60 балів.</i>	20 %
<i>Заліковий модуль 2. РКР. Усне опитування під час занять – макс. 40 балів. Модульна контрольна робота / тестування – макс. 60 балів.</i>	20 %
<i>Заліковий модуль 3. КПІЗ. Підготовка КПІЗ – макс. 60 балів. Захист КПІЗ – макс. 20 балів. Участь у тренінгах – макс. 20 балів.</i>	20 %
<i>Заліковий модуль 4. Екзамен. Тестування (25 тестів по 2 бали за тест) – макс. 50 балів. Питання – макс. 50 балів.</i>	40 %

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом